

**Maa- ja metsätalousministeriö
Kala- ja riistaosasto**

ASIA: LAUSUNTO KALASTUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSEN KÄYNNISTÄMISESTÄ JA TAVOITTEISTA

Maa- ja metsätalousministeriö on valmistelemassa Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan sisältyvän kalastuslain kokonaisuudistus-hankkeen käynnistämistä. Ennen varsinaisten valmisteluelinten asettamista ministeriö haluaa kartoittaa voimassaolevaan kalastuslakiin liittyvät uudistustarpeet. Lapin liitto toteaa tarpeesta ja tavoitteista seuraavaa:

Nykyisen kalastuslain soveltamiseen liittyvät ongelmat

Kalastuksenvalvonnan uskottavuus on ollut ajoittain erittäin huono. Erityisesti tämä koskee vaelluskalakantoihin kohdistuvaa kalastusta. Valvontaa suorittavien viranomaisten resurssit tehtävän suorittamiseksi ovat heikot, ja sanktiot olemattomat.

Kalastusrikkomuksista tulee säätää kalastuslaissa rangaistusminimit sekä rikemaksun suuruus. Rikemaksun alaiseen luvattomaan kalastukseen liittyisi aina pyyntivälineen ja saaliin takavarikko sekä takavarikoitujen välineiden lunastusmaksu.

Ammattikalastus lupien saanti on usein tarpeettoman vaikeaa. Rannikolla ammattikalastuslupien saamisen helpottaminen tulisi ottaa uuden kalastuslain valmistelussa tarkasteltavaksi. Samoin sisävesialueilla ammattikalastusmahdollisuuksia tulisi parantaa "käypää korvausta vastaan".

Kestävän käytön periaate ja kalavesien mahdollisimman hyvä taloudellinen tuotto tulee asettaa uuden kalastuslain johtoajatukseksi.

Uudistettavan kalastuslain rakenne ja tavoitteet

Vaelluskalakokonaisuus erillistarkasteluun kalastuslakia uudistettaessa.

Vanhasen II hallituksen ohjelmassa asetetaan elinkeinokalastuksen ja kalastusmatkailun kehittäminen samalle viivalle. Edelleen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus käynnistää kalastuslain kokonaisuudistuksen, jonka yhteydessä otetaan huomioon vaelluskalakokonaisuus.

16.5.2008

Tornion-Muonionjoki, Kemi-Ounasjoki ja Simojoki tarjoavat hyvät potentiaaliset mahdollisuudet satojen uusien työpaikkojen luomiseksi luontoelämys- ja kalastusmatkailussa. Tämä edellyttää, että kalastuslaissa otetaan huomioon kalastusmatkailun todelliset kansalliset mahdollisuudet.

Lapin liitto katsoo, että kalastuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä tulee kalastusmatkailun kehittäminen ottaa hallitusohjelman mukaisesti tasavertaiseksi elinkeinoksi elinkeinokalastuksen rinnalle. Vaelluskalakokonaisuuden huomioon ottaminen tapahtuu parhaiten niin, että vaelluskalakantoihin kohdistuvasta kalastuksesta tehdään oma lukunsa kalastuslakiin.

Simojolla on investoitu kalastusmatkailuyrityksiin useita miljoonia euroja, vaikka Simojoen saalismäärät ovat pienentyneet vuosi vuodelta 2000-luvulla. Vähenevästä saaliista huolimatta Simojoen kalastusmatkailutulo on ollut vähintään yhtä suuri tai suurempi kuin koko Pohjanlahden lohen ammattikalastuksen tulo.

Lohenkalastus merialueella tulee saattaa kalastuslainuudistuksen yhteydessä luvanvaraiseksi siten, että oikeus kaupalliseen lohenkalastukseen jää vain todellisille ammattikalastajille eli kalastajille, joiden toimeentulo tulee pääasiassa kalastuksessa.

Tärkeimmät vaelluskalat, lohi ja taimen, ovat osan vuotta rauhoitettuja samoin kuin riistaeläimet ja linnut. Lohelle ja taimenelle tulee antaa uuden kalastuslain valmistelussa samanlainen "status" kuin osan vuotta rauhoitettavilla eläimillä ja linnuilla.

Kalanmyynti tai jatkojalostus ja -tuotteiden myynti tulee tehdä luvanvaraiseksi siten, että em. kalan tai jatkojalostustuotteiden jälleenmyyjän tulee kyetä esittämään em. tuotteiden alkuperä.

Rannan käyttö vaatii tarkennuksia ja täsmennyksiä tilanteessa, jolloin ranta on kokonaisuudessaan muun kuin vesialueen kalastusoikeuden haltijan käytössä. Kulkuoikeus ja liikuminen rannalla tulisi ratkaista selkeästi ja lakiperusteisesti. Kalastuslakiin liittyvä haitta- ja häiriöpykälä tulee tältä osin myös tarkistaa ja tehdä nykyistä selvemäksi.

Kalojen alamitat tulisi uudistaa. Nykyiset alamitat ovat liian pieniä. Erityisesti tämä koskee meritaimenta. Taimen pyydetään merialueella ennen kuin se ehtii sukukypsäksi.

Kalan kulun turvaaminen tulee asettaa uudessa kalastuslaissa tavoitteeksi koskien kaikkia kalavesiä ja kaikkia vesistöjä; esim. salmia, kapeikkoja, jo rakennettuja jokivesistöjä ja mahdollisesti tulevaisuudessa rakennettavia vesistöjä.

16.5.2008

Erillisselvitykset

Lohenkalastuksen sosio-ekonomisen selvityksen valmistaminen on ollut ministeriön tavoitteena jo pitemmän aikaa. Tähän mennessä selvitystyötä ei ole saatu käynnistettyä. Ehkä eräänä syynä on ollut se, että ministeriön kala- ja riistaosasto ei ole ollut aktiivinen tämän selvitystyön käynnistämiseksi. Tästä syystä selvitystyö olisi annettava mahdollisimman neutraalin ja ministeriön ulkopuolisen, riittävän ammattipätevyyden omaavan tahon tehtäväksi. Lohenkalastuksen sosio-ekonominen selvitystyö on käynnistettävä viivyttämättä.

Kalastuslain uudistuksen valmisteluorganisaatio

Kalastuksen järjestämiseen liittyy monia yhteiskunnallisesti tärkeitä näkökohtia. Tästä syystä valmistelua ohjaamaan tulee asettaa parlamentaarinen toimikunta, jonka alaisuudessa laaja-alaista asiantuntemusta omaava asiantuntijatyöryhmä valmistelee kalastuslain kokonaisuudistusta. Parlamentaarinen ohjausryhmä voi asettaa asiantuntijatyöryhmän esityksestä tarvittavia erillistyöryhmiä tai valiokuntia, joissa myös on otettava huomioon laaja-alainen asiantuntemus ja alueellinen tasapuolisuus.

LAPIN LIITTO

Esko Lotvonen
maakuntajohtajaJaakko Ylitalo
edunvalvontapäällikkö